

EU Community Initiative INTERREG III B CADSES, Neighbourhood Programme.

Nabídka podnikatelských záměrů a neziskových aktivit

Projekt MISTER, INTERREG IIIB, program CADSES

Zadavatel:

Obec Velká Hleděsebe

Plzeňská 32
354 71 Velká Hleděsebe
IČ: 005 72 756
Zastoupená starostou: RNDr. Jiří Bytel
Tel.: 354 624 328

Zpracovatel:

STROHMER s. r. o.

Kolová 194
362 14 Karlovy Vary
IČ: 263 86 631, DIČ: CZ26386631
Tel.: +420 353 331 234
Fax: +420 353 331 118
E-mail: strohmer1@seznam.cz

Počet listů: 45

Karlovy Vary, duben 2008

Obsah:

1. Úvod	3
1.1. Obsah dokumentu	3
1.2. Cíl dokumentu.....	3
2. Analýza regionu.....	4
2.1. Ekonomická základna mikroregionu	4
2.1.1. <i>Struktura základny</i>	4
2.1.2. <i>Zaměstnanost</i>	7
2.1.3. <i>Trh práce</i>	8
2.1.4. <i>Inflace</i>	10
2.1.5. <i>Životní úroveň</i>	11
2.2. Struktura hospodářství	12
2.2.1. <i>Těžební průmysl</i>	13
2.2.2. <i>Stavebnictví</i>	13
2.2.3. <i>Zemědělství a lesnictví</i>	14
2.2.4. <i>Cestovní ruch</i>	14
2.2.5. <i>Zdravotnictví a sociální služby</i>	15
2.3. Socio-demografická situace v regionu.....	16
2.3.1. <i>Věková a vzdělanostní struktura</i>	17
2.3.2. <i>Školství</i>	18
2.3.3. <i>Vývoj struktury nezaměstnaných</i>	19
2.3.4. <i>Dojížd'ka za prací</i>	21
2.4. Dopravní spojení a infrastruktura	23
2.5. SWOT analýza	24
3. Podnikatelské příležitosti a neziskové aktivity.....	28
3.1. Územní a tematické vymezení	28
3.1.1. <i>Možnosti využití zóny</i>	28
3.1.2. <i>Stručný popis vymezené zóny</i>	29
3.2. Funkční vymezení.....	30
3.2.1. <i>Podnikatelská zóna</i>	31
3.2.2. <i>Technologicko-inovační centrum</i>	33
3.3. Financování provozu a investice	35
3.4. Podnikatelské aktivity mimo průmyslovou zónu	36
3.5. Nabídka veřejných služeb a neziskových aktivit	37
3.5.1. <i>Neziskové aktivity a služby občanské vybavenosti</i>	37
3.5.2. <i>Zdravotnictví</i>	37
3.6. Očekávané přínosy a příjmy	40
4. Závěr	42
4.1. Cíle mikroregionu Mariánskolázeňsko.....	42
4.2. Nástroje k dosažení cílů	42
4.3. Zhodnocení a doporučení.....	42
5. Zkratky	44
6. Zdroje	45

1. Úvod

1.1. Obsah dokumentu

Tento dokument analyzuje současný stav v mikroregionu Mariánskolázeňsko a vyvozuje možnosti podnikatelských a neziskových aktivit v závislosti na revitalizaci bývalého vojenského areálu v obci Velká Hleďsebe.

Jeho účelem je zhodnotit všechny alternativy budoucího hospodářského rozvoje.

1.2. Cíl dokumentu

Cílem dokumentu je zanalyzovat stávající situaci v regionu, resp. mikroregionu Mariánskolázeňsko, z hlediska podnikatelských příležitostí. Úkolem této studie je posoudit možnosti podnikatelských a neziskových příležitostí z různých hledisek a zhodnotit jejich dopady v širších souvislostech na okolní prostředí.

Jedná se zejména o následující aspekty:

- Struktura hospodářství
- Socio-demografická situace v regionu
- Dopravní spojení a infrastruktura
- Funkcionální vymezení
- Očekávané přínosy a příjmy
- Pohled efektivity vynaložených finančních prostředků

2. Analýza regionu

2.1. Ekonomická základna mikroregionu

2.1.1. Struktura základny

Mikroregion Mariánskolázeňsko se nachází v západních Čechách při hranici se Spolkovou republikou Německo (stát Bavorsko). Zasahuje do střední a jižní části okresu Cheb a severní části okresu Tachov.

Charakteristika mikroregionu Mariánskolázeňsko:

- místně zaostalá venkovská oblast s výrazným centrem cestovního ruchu a lázeňstvím v Mariánských Lázních, ležících na okraji dvou regionů NUTS 2 Severozápad a Jihozápad,
- převážně venkovský mikroregion s nízkou vybaveností infrastrukturou a službami,
- oblast s pomalu se rozvíjejícími podnikatelskými aktivitami,
- území s relativně dobrým životním prostředím, avšak nedostatečně udržovanou a nedostatečně prostupnou venkovskou krajinou,
- území s velkým potenciálem dalšího rozvoje.

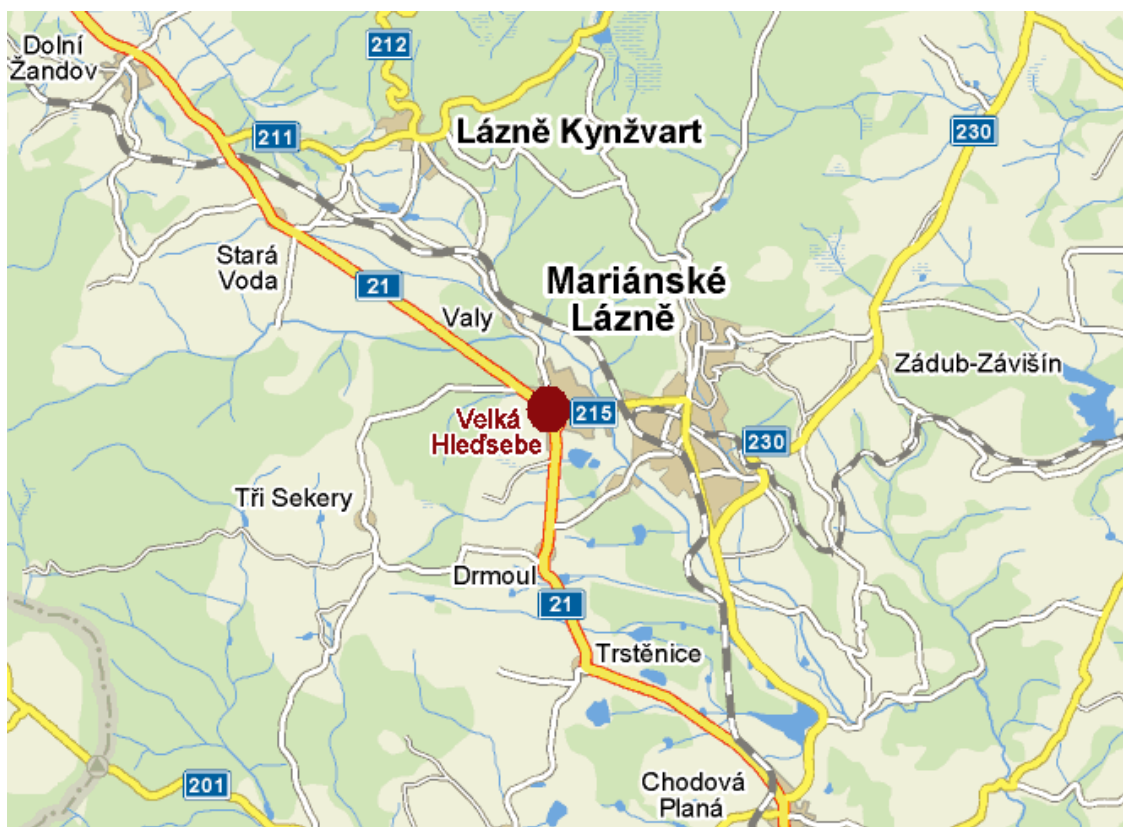
Charakteristika mikroregionu Mariánskolázeňsko v číslech:

Název obce/města	okres	plocha správního území (ha)	počet obyvatel	aktivní podnikatelské subjekty
Dolní Žandov	Cheb	4 133	1 183	338
Drmoul	Cheb	638	835	241
Lázně Kynžvart	Cheb	3 257	1 612	393
Lipová	Cheb	4 579	637	170
Mariánské Lázně	Cheb	5 178	13 872	6 256
Stará Voda	Cheb	5 402	467	145
Tři Sekery	Cheb	4 122	830	219
Valy	Cheb	429	377	116
Velká Hleďsebe	Cheb	456	2 168	660
Vlkovice	Cheb	493	131	38
Zádub-Závišín	Cheb	632	282	100
Trstěnice	Cheb	1 549	336	102
Chodová Planá	Tachov	5 527	1 787	430
Lestkov	Tachov	3 877	381	92
Planá	Tachov	6 255	5 486	1 817
CELKEM		46 527	30 384	11 117

Zdroj: ČSÚ

Podle ukazatelů užívaných evropskou Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) je vymezení venkova definováno na úrovni obcí hustotou osídlení nižší než 100 obyv./km². Těchto venkovských obcí je na území mikroregionu Mariánskolázeňsko 12, z celkových 15 obcí v mikroregionu. Jejich celková rozloha je 387,06 km² (tj. 86 % rozlohy mikroregionu Mariánskolázeňsko). Mikroregion se řadí k výrazně venkovskému regionu, kde je 37,5 – 50 % obyvatel soustředěno ve venkovských obcích. Významné je pro něho specifické postavení lázeňství a cestovního ruchu v tomto území. Jedná se o lázeňská města Mariánské Lázně a Lázně Kynžvart.

Nejvýznamnější centra z hlediska funkcí jsou města Cheb, Mariánské Lázně, Planá, a Lázně Kynžvart. Pro východní část mikroregionu je též významným centrem okresní město Tachov a v posledních letech též Chodová Planá, a to vzhledem ke své poloze na dopravní ose Planá-Cheb a nově vytvářeným pracovním příležitostem. Existují však i vazby na krajská města Karlovy Vary a Plzeň, především z hlediska funkce vzdělávání a zdravotnictví. Negativně se však projevuje špatná dostupnost a velká vzdálenost těchto sídel od obcí v mikroregionu.

Sídla v mikroregionu mají převážně statut obce, celkem 11 z nich. Pouze tři jsou městy; Mariánské Lázně, Planá a Lázně Kynžvart. Rozmístění sídel v krajině je dáno zejména historickými okolnostmi (strážní funkce od Chodovoplánska po Kynžvartsko, vznik v souvislosti s těžbou či využívání přírodních zdrojů - Tři Sekery, Chodovoplánsko, Mariánské Lázně) a trasou bývalé obchodní zemské stezky z Bavorska do Čech. Dotváření sídelní struktury ve 2. polovině 20. století se vyznačovalo řízeným zánikem (v některých případech i likvidací) řady sídel v blízkosti hranic Čech s Německem (např. části obcí Stará Voda, Dolní Žandov, Tři Sekery a Lipová).

Nejvýznamnější centra mikroregionu z hlediska funkcí jsou města, Mariánské Lázně, Planá, Lázně Kynžvart a v posledních letech z hlediska pracovních příležitostí též Chodová Planá vzhledem ke své poloze na dopravní ose Planá-Cheb. Existují však i vazby na krajská města Karlovy Vary a Plzeň, především z hlediska funkce vzdělání a zdravotnictví (kde se ale negativně projevuje špatná dostupnost a velká vzdálenost těchto sídel od mikroregionu).

Pro dopravní spojení území mikroregionu Mariánskolázeňsko je rozhodující dopravní osa Planá - Cheb (jak železniční, tak i silniční) a v rámci širších vztahů pak také dálnice D5 (Praha - Plzeň – Rozvadov) a silnice I/6 (Cheb - Karlovy Vary - Praha). Pro severní část mikroregionu je důležitá silnice 3. třídy č. 230 spojující Karlovy Vary - Mariánské Lázně. Pro dopravu do sousední Spolkové republiky Německo slouží hraniční přechody Broumov/Mähring a Mýtina/Neualbenreuth (pro pěší, cyklisty a jezdce na koních).

Železniční trať Mariánské Lázně - Karlovy Vary je lokální tratí, která slouží především pro osobní dopravu. Železniční trať Plzeň – Cheb, s železničními uzly ve Svojsíně, Plané a Mariánských Lázních, zajišťuje spojení mikroregionu s okolními centry. Tato trať je významnou železniční trasou pro mezinárodní dopravu ve směru Praha – Plzeň – Cheb – Spolková republika Německo.

Celkově lze konstatovat, že pro mikroregion Mariánskolázeňsko je prioritní dopravní koridor od východu na západ (Plzeň - Cheb - státní hranice). Za výhodu polohy

mikroregionu lze považovat těsné sousedství se státní hranicí a dobré silniční propojení se Spolkovou republikou Německo.

2.1.2. Zaměstnanost

Z hlediska zaměstnanosti obyvatelstva na venkově je nutno podporovat alternativní zdroje pracovních příležitostí, neboť zaměstnanost v zemědělství velmi výrazně poklesla.

V mikroregionu došlo k investicím ze zahraničí do průmyslu v Chodové Plané (ELEKTROMETALL s.r.o. (100 zam.), Schmelzer s. r. o. (150 zam.)). Dále je zde pivovar (CHODOVAR spol. s r.o. (150 zam.)), který rozšířil výrobu o nealkoholické nápoje s využitím minerálních vod.

Další investice do průmyslové infrastruktury byly provedeny Plané u Mariánských Lázní, kde vznikla průmyslová zóna o rozloze cca 16 ha. Největšími zaměstnavateli zde jsou Stora Enso Timber Planá s.r.o. (270 zam.), Panasonic Electric Works Czech s.r.o. (175 zam.) a VONEX s.r.o. (85 zam.).

V Lázních Kynžvartu a v Plané je to dřevozpracující průmysl, lesnictví, lázeňství a zdravotnictví. V obcích Valy, Velká Hleďsebe a Drmoul jsou převažujícím odvětvím zaměstnanosti služby.

Ve stavebnictví jde spíše o stagnaci jak z hlediska zaměstnanosti, tak z hlediska objemu výroby. Služby na venkově rovněž zaostávají za vývojem regionálním i celorepublikovým. Tento sektor lze tedy považovat za perspektivní. Vzhledem ke stále se snižující zaměstnanosti v zemědělství, je nutno se zaměřit na stabilizaci tohoto odvětví v mikroregionu. Východiskem může být navázání užší spolupráce s podniky působící v potravinářství, př. pěstování technických a bioenergetických plodin.

2.1.3. Trh práce

Vývoj nezaměstnanosti v mikroregionu:

Název obce/města	3/08	1/07	2/07	3/07	1/08	2/08	3/08
	EAO ¹	%	%	%	%	%	%
Dolní Žandov	657	11,3	10,2	7,2	7,2	7,0	4,6
Drmoul	421	5,5	5,2	4,5	4,8	5,7	5,2
Lázně Kynžvart	876	4,8	5,3	4,6	3,4	3,8	3,7
Lipová	291	15,1	12,7	11,0	11,3	12,4	13,4
Mariánské Lázně	7 964	6,1	5,9	5,8	4,5	4,7	4,1
Stará Voda	267	5,6	4,9	3,4	5,2	4,5	6,0
Tři Sekery	369	10,3	10,3	10,3	5,4	6,0	6,5
Valy	158	5,1	5,1	4,4	3,2	3,2	3,2
Velká Hleďsebe	1 180	4,6	4,7	4,7	3,9	3,9	3,4
Vlkovice	76	14,5	15,8	13,2	7,9	7,9	7,9
Zádub-Závišín	139	5,8	5,8	4,3	7,2	6,5	4,3
Trstěnice	184	2,2	3,3	2,2	4,9	5,4	3,8
Chodová Planá	988	10,1	10,3	9,2	8,2	7,1	7,1
Lestkov	165	10,9	10,9	10,9	12,1	11,5	11,5
Planá	2 900	9,3	9,1	8,0	7,5	7,0	7,0

Zdroj: ČSÚ

Obce s největší mírou nezaměstnanosti v mikroregionu jsou obce Lipová, Vlkovice a Lestkov, což jsou obce s množstvím malých obcí ve svém správním území, s velkou plochou správního území a s velkou plochou zemědělské půdy, kde se nepodařilo transformovat zemědělskou výrobu do dnešních podmínek a nepodařilo se tak nalézt náhradní pracovní příležitosti pro místní obyvatelstvo, které má převážně základní vzdělání. Rozvoj malého podnikání a služeb v těchto obcích je tudíž rovněž nedostatečný.

Naproti tomu obce ležící v blízkosti Mariánských Lázní (Valy, Velká Hleďsebe, Lázně Kynžvart a Trstěnice) mají výrazně nízkou nezaměstnanost. Jedná se zpravidla o obce spíše příměstského typu s malým správním územím bez satelitů a bez závislosti na zemědělské výrobě a lesnictví, kde se rozvíjí množství malých nezemědělských výrobních a služeb využívajících blízkost Mariánských Lázní. V obci Trstěnice se daří udržovat zaměstnanost na dobré úrovni i přes výrazně venkovský typ obce. Pravděpodobně též z důvodů blízkosti Mariánských Lázní a dobré dopravní obslužnosti.

¹ Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Největší zaměstnavatelé mikroregionu

Největší zaměstnavatelé	
Název	Převažující činnost
Léčebné lázně Mariánské Lázně, a. s.	ústavní zdravotní péče
Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně	ústavní zdravotní péče
Lesní společnost Teplá, a. s.	pěstování lesa a těžba dřeva
České rybářství, s. r. o.	rybolov a související činnosti
KLS KLIMENTOV, s. r. o.	výroba pekárenských a cukrárenských výrobků kromě trvanlivých
CRISTAL PALACE, a. s.	hotely
Dětská lázeňská léčebna v Lázních Kynžvart	ústavní zdravotní péče
ELEKTROMETALL s.r.o.	výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla
Schmelzer s. r. o.	výroba ostatních kovodělných výrobků
CHODOVAR spol. s r.o."	výroba piva
Stora Enso Timber Planá s.r.o.	dřevozpracující průmysl
Panasonic Electric Works Czech s.r.o.	výroba elektrických zařízení
Obchodní firma-VONEX s.r.o.	prodej produktů rostlinné výroby

Mzdy

Region celého Karlovarského kraje je dlouhodobě regionem s velmi nízkými průměrnými příjmy. Statistická čísla, která jsou od roku 2006 sdružována již jen po krajích, odpovídají celkovému hospodářskému vývoji v regionu. I zde se na výši i růstu mezd nejvíce podílel hospodářský pokles v průmyslu i zemědělství.

Mzdy v Karlovarském kraji a jeho okresech v roce 2004				
subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců				
	Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	fyzické osoby		přepočtené osoby	
	Kč	meziroční změna (%) 2004/2003	Kč	meziroční změna (%) 2004/2003
KRAJ CELKEM	15 415	6,5	15 891	6,3
v tom okresy:				
Cheb	15 018	8,1	15 550	7,7
Karlovy Vary	15 140	4,3	15 668	4,5
Sokolov	16 171	8,2	16 515	7,7

Mzdy v Karlovarském kraji a jeho okresech v roce 2005				
subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců				
	Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	fyzické osoby		přepočtené osoby	
	Kč	meziroční změna (%) 2005/2004	Kč	meziroční změna (%) 2005/2004
KRAJ CELKEM	15 986	3,7	16 498	3,8
v tom okresy:				
Cheb	15 591	3,8	16 266	4,6
Karlovy Vary	15 712	3,8	16 221	3,6
Sokolov	16 781	3,7	17 130	3,7

Mzdy v Karlovarském kraji v roce 2006				
subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců				
	Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	fyzické osoby		přepočtené osoby	
	Kč	meziroční změna (%) 2006/2005	Kč	meziroční změna (%) 2004/2003
KRAJ CELKEM	17 006	6,3	17 543	6,2

Mzdy v Karlovarském kraji v roce 2007				
subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců				
	Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	fyzické osoby		přepočtené osoby	
	Kč	meziroční změna (%) 2006/2005	Kč	meziroční změna (%) 2004/2003
KRAJ CELKEM	18 139	6,7	18 692	6,6

Zdroj: ČSÚ

2.1.4. Inflace

Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen (CPI) ke stejnému měsíci předchozího roku vyjadřuje procentní změnu cenové hladiny ve vykazovaném měsíci daného roku proti stejnému měsíci předchozího roku. Jedná se tedy o dosaženou cenovou úroveň, která vylučuje sezónní vlivy tím, že se porovnávají vždy stejné měsíce.

V principu můžeme inflaci vysvětlit jako devalvující prvek pro námi vydělané peníze. V praxi to znamená, že si za stejný obnos peněz nakoupíme méně zboží a služeb (díky růstu cen), a tím peníze ztrácejí svou reálnou hodnotu.

Vývoj míry inflace v ČR												
v %	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2004	2,3	2,3	2,5	2,3	2,7	2,9	3,2	3,4	3,0	3,5	2,9	2,8
2005	1,7	1,7	1,5	1,6	1,3	1,8	1,7	1,7	2,2	2,6	2,4	2,2
2006	2,9	2,8	2,8	2,8	3,1	2,8	2,9	3,1	2,7	1,3	1,5	1,7
2007	1,3	1,5	1,9	2,5	2,4	2,5	2,3	2,4	2,8	4,0	5,0	5,4
2008	7,5	7,5	7,1									

Zdroj: ČSÚ

Růst míry cen, tzn. inflace, je prvkem národního hospodářství, který má tak přímý vliv na životní úroveň obyvatel.

2.1.5. Životní úroveň

Jedním z principů, jak lze sledovat životní úroveň v regionu, je hodnotit výši regionálního HDP², jeho poměr vůči celorepublikové výši, jeho vývoj a také vztah k již zmíněné inflaci.

HDP Karlovarského kraje	2004	2005	2006
Podíl kraje na HDP České republiky	2,3 %	2,2 %	2,3 %

Zdroj: ČSÚ

Dle hodnot výše uvedené tabulky je zřejmé, že podíl Karlovarského kraje na celkovém domácím produktu je opravdu malý. Vyplývá to jak ze skutečnosti, že Karlovarský kraj je nejmenší ze všech 14ti krajů (včetně Prahy) v ČR, ale také z již zmiňovaného poklesu podnikatelských aktivit, zejména průmyslu a zemědělství.

Tento vývoj lze jednoznačně hodnotit za negativní, neboť růst mezd neodpovídá růstu HDP ani v Karlovarském kraji, ani v ČR. Navíc již tak nejnižší mzdy v ČR jsou devalvovány v současné době poměrně velkou inflací.

² Hrubý domácí produkt

2.2. Struktura hospodářství

Mikroregion Mariánskolázeňsko je zaměřen na tradiční průmyslové obory, které využívají místní přírodní zdroje. Nejvýznamnějšími obory průmyslu jsou dřevozpracující průmysl, potravinářství, využívání minerálních vod a stavebnictví.

Hlavními potravinářskými podniky jsou:

- stáčírna minerálních vod Marienbad Waters, a.s.,
- Opavia - LU, a. s. závod Kolonáda,
- KLS Klimentov, s.r.o.

Dřevozpracující průmysl je představován v mikroregionu zejména podnikem Západočeský dřevařský průmysl a.s., Lesy ČR - lesní závod Kladská v Lázních Kynžvart, Schweighofer Planá, s.r.o. a dalšími drobnějšími podniky (nábytkářský podnik SMGS spol. s.r.o. ve Třech Sekerách, Dřevovýroba Večírek v Lestkově).

Hlavním podnikem na zpracování místních surovin (čedič) je EUTIT s.r.o. ve Staré Vodě. Z dalších strojírenských montážních podniků jsou to nově vybudované Mitra, v Dolním Žandově pobočka BV Decor, s.r.o., montážní závod Elektrometall s.r.o. v Mariánských Lázních.

Pro firmy v mikroregionu může být významný rozvoj vztahů místních firem s firmami mimo region. Strategické partnerství by umožnilo rozvoj firem bez další inovační základny. Slabou stránkou je zatím malá spolupráce mezi zdejšími podniky. Nejsou dostatečně využívány místní zdroje (minerální prameny, zemědělská produkce a lesní produkce). Dochází k oslabení vzájemných vazeb mezi subjekty místního trhu neboť, prvovýrobci hledají odbytiště mimo území mikroregionu. Za účelem koordinace takových jevů o umožnění dalšího rozvoje je nutné rozšířit spolupráci mezi místními podnikatelskými subjekty.

Ekonomické subjekty podle převažující činnosti OKEČ (stav k 31. 12. 2007)

Převažující činnost	2004	2005	2006
Celkem	74 580	75 762	76 814
v tom:			
A - Zemědělství, myslivost, lesnictví	3 202	3 402	3 436
B - Rybolov a chov ryb	22	26	23
C – E – Průmysl:	8 676	8 652	8 653
C - Těžba nerostných surovin:	30	31	30
10 - 12 Těžba energetických surovin	6	6	6
13, 14 Těžba ostatních nerostných surovin	24	25	24
D - Zpracovatelský průmysl:	8 580	8 545	8 544
15, 16 Výroba potravinářských výrobků, nápojů, tabákových výrobků	414	428	436
17, 18 Výroba textilií, textilních a oděvních výrobků	1 232	1 200	1 168
19 Výroba usní a výrobků z usní	53	52	55
20 Zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku	1 447	1 477	1 476
21, 22 Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru; vydavatelství a tisk	285	314	334
24 Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	80	76	75
25 Výroba pryžových a plastových výrobků	98	96	93
26 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	435	436	434
27, 28 Výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků	2 031	2 043	2 083
29 Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	209	225	232
30 - 33 Výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení	1 233	1 187	1 183
34, 35 Výroba dopravních prostředků a zařízení	33	31	32
36, 37 Zpracovatelský průmysl j.n.	1 030	980	943
E - Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	66	76	79
F – Stavebnictví	8 164	8 263	8 376
G - Obchod; opravy motor. vozidel a výrobků pro os. potřebu a převážně pro domácnost	23 759	24 022	24 199
H - Ubytování a stravování	5 546	5 755	5 865
I - Doprava, skladování a spoje	2 780	2 749	2 778
J - Finanční zprostředkování	2 128	2 146	2 151
K - Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	12 282	12 739	13 230
L - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	147	248	245
M – Vzdělávání	837	827	829
N - Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	956	982	1 002
O - Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	6 080	5 951	6 027
P - Činnosti domácností	1	-	-

2.2.1. Těžební průmysl

V minulosti se na území mikroregionu nacházelo množství stříbrných dolů a měděných dolů (Michalovy Hory). V oblasti jsou významná, dříve těžená, ložiska uranu, ale ve značných hloubkách. V současnosti je v provozu čedičový lom u Křížence, lom na diorit u Výškovic a probíhá i těžba živce v Domaslavi.

2.2.2. Stavebnictví

Tento obor není v mikroregionu Marinskolázeňsko příliš rozvinutý, neboť výstavba bytů je přímo úměrná hospodářskému růstu a vývoji mezd v regionu. Lidé se často stěhují mimo tento region, kde najdou lépe honorovanou práci. Ve stavebnictví se v oblasti vyskytuje množství menších firem, které jsou soustředěny především v Mariánských Lázních, kde je prostředí pro tuto činnost příznivější.

2.2.3. Zemědělství a lesnictví

Pro ekonomiku v mikroregionu měla v minulosti velký význam zemědělská výroba. Přestože přírodní podmínky nejsou pro ni příliš příznivé. V posledních deseti letech zaznamenává toto odvětví úpadek. Stěžejní význam má živočišná výroba zaměřená na chov skotu. Rostlinná výroba produkuje převážně krmivo pro živočišnou výrobu a slouží pro údržbu krajiny.

Po roce 1990 přešlo zemědělství výraznou transformací. Záměr rozdrobení velkých družstev na rodinné farmy se nepodařil. Velká část zemědělských farem přešla do soukromého vlastnictví vcelku, vlastníkem většiny půdy je stát (spravuje ji Pozemkový fond ČR) a některé zemědělské subjekty zanikly úplně. Zpracované projekty restrukturalizace se daří jen velmi těžko realizovat v důsledku nedostatečných finančních prostředků a sílicích konkurenčních tlaků.

Nejvýznamnější zemědělskými subjekty v mikroregionu jsou Zemědělské družstvo Trstěnice, Sdružení soukromých rolníků Sýkora-Vysoká, Soukromá farma Ryneš v Lestkově, Lakto T.S. Tři Sekery a Barbera Tachovská Huť. Drobné rodinné farmy se vyskytují v Plané, Kynžvartu a Chodové Plané.

Příznivé podmínky jsou v mikroregionu pro lesní hospodářství. Oblast je přibližně ze 40 % zalesněná. V poslední době není dostatečně využívána podpora zalesňování zemědělsky nevyužívaných ploch. Dá se předpokládat, že v budoucnu se lesní plochy rozšíří. Převažují smrkové lesy, až v posledních letech se zahájila výsadba listnáčů určená k obnově původních smíšených jedlo-bukových lesů. Nejvýznamnějším lesním komplexem v mikroregionu jsou lesy Českého a Slavkovského lesa (oblast Kladské). Nejvýznamnějším podnikem jsou Lesy ČR a Lesy Kladská. Lesnictví je významné především pro místní dřevozpracující průmysl a pro turistickou atraktivitu území.

2.2.4. Cestovní ruch

V oblasti cestovního ruchu je obrovský potenciál jedinečného přírodního bohatství v podobě množství minerálních pramenů a jejich hojnému využívání v balneologii v lázeňských centrech. Výhoda pro rozvoj turistického ruchu je patrná též ze stovky

let staré tradice cestovního ruchu v oblasti a současného množství návštěvníků města Mariánské Lázně. Turisty zde láká kromě zmíněných lázeňských služeb též velké plochy parků a městské zeleně ve městě, relativně čisté ovzduší a členitá z velké části zalesněná krajina. Nedořešená otázka je v oblasti čistoty povrchových vod a chybějící infrastruktury a údržby zeleně a krajiny a prostupnosti krajiny.

Většina aktivit týkajících se cestovního ruchu je soustředěna do Mariánských Lázní. V ostatních sídlech mikroregionu je zatím zmíněný turistický potenciál málo využíván z důvodů již zmíněné chybějící infrastruktury a služeb. Zejména v malých sídlech často chybí možnosti ubytování a stravování.

2.2.5. Zdravotnictví a sociální služby

V Mariánských Lázních se nachází městské nemocniční zařízení (nemocnice), která však má pouze omezené množství odborných oddělení. Městská nemocnice Mariánské lázně slouží především pro cca 45 000 obyvatel Mariánskolázeňska, Plánska, Tachovska a Toužimska. Zároveň vytváří zázemí i pro lázeňské hosty. Kapacita nemocnice je 131 lůžek v 5 odděleních. Nemocnice Mariánské Lázně s.r.o. je územně rozdělena do třech areálů. V areálu tzv. „dolní nemocnice“ jsou umístěna oddělení chirurgie, JIP³, interny a urologie, včetně ambulancí, operační sály a RDG⁴. V areálu „Taormina“ je umístěno oddělení LNP⁵, oddělení klinické biochemie a hematologie a rehabilitace. V areálu „Tepelská“ je umístěno ředitelství.

Další nestátní zdravotnická zařízení v oborech základní zdravotní péče se nacházejí i v Lázních Kynžvart, Velké Hleďsebi a v Chodové Plané. Pro západní část mikroregionu je spádová okresní nemocnice v Chebu. Problémem je dostupnost lékařské péče pro obyvatele menších obcí především z důvodu špatné dopravní obslužnosti.

V mikroregionu je stále silnější potřeba budování sociálních zařízení pro občany důchodového věku. V Mariánských Lázních se nachází Ústav sociální péče, který je kombinované zařízení sestávající z domova důchodců a domova – penzionu pro

³ Jednotka intenzivní péče

⁴ Radiodiagnostické oddělení

⁵ Lůžka následné péče

důchodce. Domov důchodců je zařízením s celodenní komplexní péčí. Má kapacitu 86 lůžek, převážně v 1 a 2 lůžkových standardně vybavených pokojích. Domov – penzion pro důchodce má kapacitu 33 bytů, z toho 30 bytů 1+1 a 3 garsoniéry. Domov pro seniory s kapacitou 87 lůžek je také v Lázních Kynžvart. Řada obcí má zájem o výstavbu domů s pečovatelskou službou. Rozmístění a kapacitní možnosti těchto zařízení nelze považovat za vyhovující. Poptávka po těchto službách trvale převyšuje současnou nabídku.

Pro území s rozptýleným venkovským osídlením je významný též rozvoj domácí péče a terénní pečovatelské služby. V mikroregionu se tato služba provozuje v obci Lázně Kynžvart, Chodová Planá, Planá a Lestkov. V ostatních obcích tato služba chybí úplně. V území chybí nabídka dalších druhů sociálních služeb např. denní stacionáře, azylové domy, centra pomoci.

V Mariánských Lázních vzniklo centrum pomoci mladistvým „KOTEC“, chybí však podobné centrum (denní stacionář) pro matky s malými dětmi (mateřské centrum).

Oblast zdravotních i sociálních služeb je nutno řešit koncepčně zejména s ohledem na očekávané stárnutí populace mikroregionu a změny ve fungování rodiny. Je třeba zhodnotit rozmístění, kapacity i typy sociálních zařízení. S ohledem na minimální možnosti obcí na ovlivnění zdravotní politiky státu bude tato problematika řešena samostatně a převyšuje možnosti tohoto dokumentu.

2.3. Socio-demografická situace v regionu

Demografický vývoj území ve 20. století potvrzuje obecně známý demografický vývoj sídel v bývalých Sudetech. Stabilizovaný počet obyvatel v první polovině století prudce poklesl obchodem německého obyvatelstva po skončení 2. světové války a i když pozvolna stoupá, většinou nedosáhl ještě původního stavu. Věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva je uvedena v následujících tabulkách. Údaje byly plošně zjišťovány naposledy při sčítání lidu v roce 2001, přesto lze předpokládat, že dobře charakterizují i aktuální stav vzdělanosti obyvatelstva mikroregionu.

2.3.1. Věková a vzdělanostní struktura

Mikroregion má ve srovnání s Českou republikou nízký podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Zjištěná vzdělanostní struktura je důsledkem migrace obyvatelstva z obcí za pracovními příležitostmi do průmyslovějších oblastí (Plzeň, Praha) v uplynulém období.

**Obyvatelstvo podle pohlaví, věkových skupin a podle obcí
(k roku 2001)**

Obyvatelstvo	Věková skupina								Průměrný věk
	celkem	z toho ženy	obyvatelstvo celkem			z toho ženy			
			0 - 14	15 - 59	60 a více vč. nezj.	0 - 14	15 - 59	60 a více vč. nezj.	
Okres celkem	88 738	45 435	14 436	59 691	14 611	7 008	29 740	8 687	37,9
v tom obce:									
Dolní Žandov	1 187	587	230	800	157	110	385	92	35,4
Drmoul	751	372	119	517	115	53	253	66	37,8
Lázně Kynžvart	1 620	825	251	1 084	285	117	524	184	38,4
Lipová	562	283	114	369	79	59	180	44	36,8
Mariánské Lázně	14 741	7 822	2 098	9 734	2 909	1 030	4 997	1 795	40,2
Stará Voda	444	204	77	320	47	34	148	22	35,1
Trstěnice	349	173	61	234	54	28	110	35	37,6
Tři Sekery	714	346	130	468	116	57	228	61	36,9
Valy	305	154	42	211	52	21	108	25	39,4
Velká Hleďsebe	2 124	1 067	356	1 428	340	172	702	193	37,8
Vlkovice	127	67	13	95	19	9	46	12	38,5
Zádub-Závišín	263	128	42	171	50	21	82	25	38,9
Lestkov	361	177	69	220	72	29	107	41	38,1
Planá	5 400	2 745	979	3 606	815	455	1 810	480	36,6
Chodová Planá	1 778	871	303	1 239	236	154	580	137	36,1

Zdroj: ČSÚ

Obyvatelstvo patnáctileté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle obcí (k roku 2001)

Obyvatelstvo	v tom nejvyšší ukončené vzdělání							
	Celkem	základní a neukončené	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské vč. vědecké přípravy	bez vzdělání	nezjištěno
Okres celkem	88 738	45 435	14 436	59 691	14 611	7 008	29 740	37,9
v tom obce:								
Dolní Žandov	1 187	587	230	800	157	110	385	35,4
Drmoul	751	372	119	517	115	53	253	37,8
Lázně Kynžvart	1 620	825	251	1 084	285	117	524	38,4
Lipová	562	283	114	369	79	59	180	36,8
Mariánské Lázně	14 741	7 822	2 098	9 734	2 909	1 030	4 997	40,2
Stará Voda	444	204	77	320	47	34	148	35,1
Trstěnice	349	173	61	234	54	28	110	37,6
Tři Sekery	714	346	130	468	116	57	228	36,9
Valy	305	154	42	211	52	21	108	39,4
Velká Hleďsebe	2 124	1 067	356	1 428	340	172	702	37,8
Vlkovice	127	67	13	95	19	9	46	38,5
Zádub-Závišín	263	128	42	171	50	21	82	38,9
Lestkov	361	177	69	220	72	29	107	38,1
Planá	5 400	2 745	979	3 606	815	455	1 810	36,6
Chodová Planá	1 778	871	303	1 239	236	154	580	36,1

Zdroj: ČSÚ

2.3.2. Školství

V mikroregionu Mariánskolázeňsko se nachází 7 škol pro první stupeň (tzv. malotřídky). V městech Planá, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart a Velká Hleďsebe se nacházejí mateřské školy i úplné základní školy. Základní umělecká škola je v Plané a v Mariánských Lázních (s pobočkou v Lázních Kynžvartu a ve Velké Hleďsebi).

V Mariánských Lázních je, kromě tří základních devítiletých škol, zvláštní škola, tři střední školy (gymnázium, hotelová škola a obchodní akademie), Střední odborné učiliště oborů kuchař-číšník a Soukromé drogistické učiliště.

Vysokoškolské vzdělání nabízí v Mariánských Lázních 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy (bakalářské studium oboru ergoterapie se zaměřením na fyzioterapii a balneologii).

Značný počet studentů středních a vysokých škol dojíždí do Chebu, Plzně a Prahy.

2.3.3. Vývoj struktury nezaměstnaných

Věková struktura uchazečů

Nejpočetnější skupinou jsou uchazeči ve věku 19-29, kde bylo zaznamenáno k 31. 12. 2003 celkem 1126 uchazečů o zaměstnání, tj. 28,7 % z celkového počtu (z toho 455 žen). V této kategorii jsou evidováni většinou absolventi škol. Další početnou skupinu tvoří uchazeči mezi 50-59 lety. Tito uchazeči tvoří z celkového počtu 851 uchazečů o zaměstnání, tj. 21,7 % (z toho 368 žen). Následuje skupina 40-49 let, kterou tvoří z celkového počtu 814 uchazečů o zaměstnání, tj. 20,8 % (z toho 406 žen). Průměrný věk uchazeče za rok 2003 činí 37 let.

Věk. skupiny	3/03		6/03		9/03		12/03	
	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl
do 19 let	267	7,5 %	232	7,1 %	335	9,3 %	312	8,0 %
19 - 29 let	1 041	29,3 %	931	28,6 %	1 022	28,4 %	1 126	28,7 %
30 - 39 let	666	18,8 %	624	19,1 %	698	19,4 %	771	19,7 %
40 - 49 let	769	21,7 %	695	21,3 %	716	19,9 %	814	20,8 %
50 - 59 let	778	21,9 %	745	22,9 %	782	21,8 %	851	21,7 %
60 a více let	27	0,8 %	32	1,0 %	40	1,1 %	43	1,1 %
Celkem	3 548	100 %	3 259	100 %	3 593	100 %	3 917	100 %

Zdroj: ČSÚ

Struktura uchazečů podle pohlaví

K 31. 12. 2003 bylo evidováno v okrese Cheb 2126 mužů a 1791 žen, ve srovnání s prosincem roku 2002 vzrostl počet mužů o 299 a počet žen o 376 uchazečů o zaměstnání. Podíl mužů je dlouhodobě v okrese Cheb vyšší než žen. Největší rozdíl v počtu uchazečů podle pohlaví v mikroregionech na základě údajů sledovaných za měsíc prosinec je na Mariánskolázeňsku – 39,2 %, následuje ašsko o 32,4 % více mužů než žen. Nejvyrovnanější je stav v mikroregionu Chebsko, kde o 5,8 % převažuje počet žen. Průměrný roční rozdíl v počtu uchazečů podle pohlaví činí 8,6 % ve prospěch mužů.

Vývoj struktury nezaměstnaných podle pohlaví v roce 2002:

Věk. skupiny	3/02		6/02		9/02		12/02	
	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl
muži	1 558	57,0 %	1 505	56,3 %	1 578	55,1 %	1 827	56,4 %
ženy	1 175	43,0 %	1 166	43,7 %	1 284	44,9 %	1 415	43,6 %
Celkem	2 733	100 %	2 671	100 %	2 862	100 %	3 242	100 %

Vývoj struktury nezaměstnaných podle pohlaví v roce 2003

Věk. skupiny	3/03		6/03		9/03		12/03	
	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl	počet uchazečů	podíl
muži	1 977	55,7 %	1 790	54,9 %	1 907	53,1 %	2 126	54,3 %
ženy	1 571	44,3 %	1 469	45,1 %	1 686	46,9 %	1 791	45,7 %
Celkem	3 548	100 %	3 259	100 %	3 593	100 %	3 917	100 %

Struktura uchazečů podle vzdělání

Nejpočetnější skupiny tvoří uchazeči se základním vzděláním a vyučením. Podíl uchazečů se základním vzděláním tvoří 41,3 % a zůstává nadále rizikovou skupinou s nejdelší délkou nezaměstnanosti. Vyučení tvoří 38,7 % z celkového počtu a jejich nezaměstnanost většinou prodlužuje nedostatek požadované praxe, nebo jim chybí doplněk kvalifikace (svářečský průkaz, vyhláška 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice.). Absolventi středních škol většinou s ekonomickým zaměřením, SOU⁶ s maturitou, gymnázií nemají rovněž na trhu práce příliš velké uplatnění. Uchazeči s ÚSO vzděláním⁷ tvoří 13,7 % a s VŠ vzděláním⁸ 1,8 %. Pokud porovnáme tento stav s údaji ke konci pololetí roku 2003, podle tohoto členění nedošlo k výrazné změně ve struktuře registrovaných nezaměstnaných v uvedených kategoriích.

Struktura uchazečů podle vzdělání v roce 2003

Vzdělání	3/03			6/03			9/03			12/03		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
základní	1 564	827	737	1 459	758	701	1 472	745	727	1 618	861	757
vyučen	1 313	821	492	1 197	736	461	1 349	805	544	1 516	912	604
SOV bez mat. ⁹	27	10	17	22	6	16	27	6	21	29	5	24
SOU s mat.	66	40	26	59	37	22	81	48	33	78	43	35
ÚSV ¹⁰	73	40	33	65	31	34	62	28	34	67	32	35
ÚSO	445	195	250	397	179	218	521	221	300	536	223	313
VŠ	60	44	16	60	43	17	81	54	27	73	50	23
CELKEM	3 548	1 977	1 571	3 259	1 790	1 469	3 593	1 907	1 686	3 917	2 126	1 791

⁶ Střední odborné učiliště

⁷ Úplné střední odborné vzdělání

⁸ Vysokoškolské vzdělání

⁹ Střední odborné vzdělání (vyučen)

¹⁰ Úplné střední všeobecné vzdělání

Osoby se změnou pracovní schopnosti

K 31. 12. 2003 bylo evidováno pro okres Cheb 441 občanů se ZPS¹¹ (tj. 11,3 % z celkového počtu), z toho 209 žen. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2002 došlo ke zvýšení počtu občanů se ZPS a to o 54, u žen o 32 uchazečů o zaměstnání.

Velká část těchto uchazečů se ZPS je v předdůchodovém věku, objevují se zdravotní problémy, a tito uchazeči mají pouze základní vzdělání, což jejich šanci zprostředkovat zaměstnání stěžuje ještě více.

2.3.4. Dojížd'ka za prací

Analýza současného stavu vyjížd'ky poukazuje na zajímavou a zároveň pozitivní skutečnost, že nejvyšší podíl vyjížd'ky do zaměstnání zahrnuje vyjížd'ka v rámci obce, následuje vyjížd'ka v rámci okresu, kraje, případně do jiného kraje. Neochota obyvatel překonávat větší vzdálenosti cestou za prací je spojena s ekonomickou ale i časovou nevýhodou. Následující tabulka obsahuje číselné údaje tykající se denní dojížd'ky za prací v okrese Cheb.

Denní dojížd'ka za prací podle času stráveného na cestě

Dojížd'ka za prací	v tom čas denní dojížd'ky (min.)						
	Dojížd'ka za prací (celkem)	do 14	15 - 29	30 - 59	60 a více	nezjištěno	
Dojíždějící mezi obcemi okresu	počet	9 069	1 750	4 081	2 937	279	22
	v %	100,0	19,3	45,0	32,4	3,1	0,2
Dojíždějící do okresu v rámci kraje	počet	1 209	113	352	564	178	2
	v %	100,0	9,3	29,1	46,7	14,7	0,2
Vyjíždějící z okresu v rámci kraje	počet	538	71	129	250	87	1
	v %	100,0	13,2	24,0	46,5	16,2	0,2
Dojíždějící do okresu z jiných krajů	počet	646	138	258	181	62	7
	v %	100,0	21,4	39,9	28,0	9,6	1,1
Vyjíždějící z okresu do jiných krajů	počet	1 101	177	402	387	128	7
	v %	100,0	16,1	36,5	35,1	11,6	0,6

Zdroj: ČSÚ

Ze statistik také vychází preference žen dojíždět na kratší vzdálenosti především kvůli zajištění péče o domácnost a děti, proto ve srovnání dojížd'ky do jiného kraje a vzdálenějším cílům vycházejí muži s vyšším zastoupením.

¹¹ Změněná pracovní schopnost

V období od roku 1991 došlo k nárůstu podílu vyjíždějících za prací do zahraničí z 0,9 % v roce 1991 na 2,5 % roku 2001. Největší nárůst (v rámci Karlovarského Kraje) zaznamenal okres Cheb, který svojí výhodnou polohou přeshraniční dojíždění nejlépe umožňuje. Karlovarský kraj se řadí na 3. místo v republice v podílu vyjíždějících osob do zahraničí.

Podíly dojíždějících za prací v rámci kraje se v průběhu let také měnily. Postupem let se rozdíly zmenšovaly a v roce 2001 nebyly rozdíly již tak veliké, do okresu Cheb dojíždělo za prací v rámci kraje 20,9 % osob. Podíl dojíždějících do okresu Cheb se v letech 1970 až 1991 nijak výrazně nelišil, pohyboval se kolem 12 %, ale v roce 2001 sem již dojíždělo 20,9 % všech dojíždějících v rámci kraje, což souvisí zejména s otevřením hranic. Až v roce 2001 došlo ke zvýšení podílu dojíždějících do okresu Cheb a přetažení části pracujících z karlovarského okresu.

Struktura vyjíždějících osob podle nejvyššího ukončeného vzdělání ukazuje, že nejvíce osob vyjíždějících za prací je ve skupině osob s učňovským a středním vzděláním bez maturity (46,5 % osob). Nejméně se (v rámci Kraje) vyjíždí z okresu Cheb (43,3 %), což souvisí i s nabídkou pracovních míst pro takto vzdělané osoby. Nejmenší je pak zastoupení osob vysokoškolsky vzdělaných ve vyjíždějících celkem (7,7 %). Srovnáme-li vyjíždějící vysokoškolsky vzdělané s jejich absolutními počty, vychází, že právě jich ze všech vysokoškolsky vzdělaných vyjíždí za prací nejvíce. Naproti tomu u vyučených osob jich z celkového počtu vyjíždí necelých 30 %, i když se podílí největším procentem na všech vyjíždějících z obce. To je dáno zejména vyšší nezaměstnaností osob s nižším vzděláním.

Okres Cheb dosáhl kladných sald ve skupinách se základním vzděláním (32 osob) a vyučených bez maturity (3 osoby), záporné hodnoty pak u maturantů a vysokoškolsky vzdělaných osob.

2.4. Dopravní spojení a infrastruktura

Páteř dopravního systému okresu tvoří silnice evropského významu s hraničními přechody do Německa. Patří mezi ně zejména silnice E 48 (I/6) Praha – Karlovy Vary – Cheb – Pomezí nad Ohří (hraniční přechod) a E 49 (I/21) Plzeň – Cheb – Vojtanov (hraniční přechod). Cheb je též důležitým železničním uzlem na styku tratí, z nichž trať č. 147 (Tršnice – Františkovy Lázně – Vojtanov – Plauen – Leipzig) je tratí nadregionálního významu a trať č. 812 (Cheb – Schirnding - Nürnberg) je důležitou mezinárodní tratí.

Z hlediska mezinárodních vazeb a vztahů leží území na významné dopravní ose propojující střední a východní Evropu se západoevropským pobřežím přes území Německa. Silnice I/6 (E48) je zařazena do doplňkové sítě projektu TINA (Transport Infrastructure Needs Assessment/Posouzení potřeb dopravní infrastruktury).

Území je pokryto relativně hustou sítí železničních tratí. Většina z nich byla vybudována na konci 19. století a od té doby nebyla podstatným způsobem modernizována.

Hlavními železničními tratěmi nadregionálního významu jsou:

- č. 140 – Chomutov – Karlovy Vary – Cheb
- č. 170 – Praha – Plzeň – Mariánské Lázně – Cheb (připravuje se modernizace v rámci tzv. III. koridoru)
- č. 813 – Cheb – Schirnding – Marktredwitz
- č. 824 - Cheb – Františkovy Lázně – Vojtanov – Bad Brambach

Celkově lze konstatovat, že pro mikroregion Mariánskolázeňsko je prioritní dopravní koridor od jihovýchodu na severozápad (Plzeň - Cheb - státní hranice), který je předem dán přírodními poměry území. Za výhodu polohy mikroregionu lze považovat těsné sousedství se státní hranicí a dobré silniční propojení se Spolkovou republikou Německo.

2.5. SWOT analýza

Analýza SWOT dle definovaných hledisek: socio-ekonomická, environmentální, urbanistická, lidské zdroje, trh práce, vzdělávání a věda, kultura, zdravotnictví.

SOCIO-EKONOMICKÝ PODHLED	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha regionu • Levná a kvalifikovaná pracovní síla • Blízkost zahraničních trhů a odbytíšť (zvláště západních trhů) • Relativně rozvinutá a ekonomicky diversifikovaná základna MSP/SME¹² • Rozvinuté sítě péče o seniory a starší občany • Ekonomický, kulturní a společenský význam Mariánských Lázní • Tradice lázeňství a cestovního ruchu • Nižší náklady na pracovní sílu • Tradice zpracování dřeva jako místní suroviny 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativně malý trh • Nižší vzdělanost • Pomalý hospodářský rozvoj Karlovarského regionu • Nízká technicko-technologická úroveň zpracovatelského průmyslu • Nedostatečná koordinace činností a aktivit mezi jednotlivými podnikateli • Nízká mobilita pracovní síly • Nízká diverzifikace a konkurenceschopnost venkovské ekonomiky
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj přeshraniční spolupráce • Budování průmyslových zón, podnikatelských inkubátorů • Zintenzivnění transferu technologií • Využití přírodních ploch pro rekreaci, rehabilitaci a ekoturismus • Návaznost na tradici lázeňství a cestovního ruchu • Zlepšení kvality života společnosti podporou sociálních, kulturních a vzděl. složek pro seniory • Rozvojový potenciál regionu v oblasti lehkého průmyslu • Využití mimo produkční funkce zemědělství při tvorbě krajiny • Využití telekomunikačních a informačních technologií k vytváření nových pracovních míst na venkově 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaostávání v zavádění nových technologií • Neexistující propojení výroby, výzkumu a vývoje • Odchod vzdělaných lidí z mikroregionu • Změna potřeb trhu (poptávka služeb) • Pokles zájmu o lázeňství a wellness • Malá kupní síla místních obyvatel • Rozšiřování ploch neobdělávané půdy • Nedostatečné vědomí majitelů a nájemců pozemků k podpoře vytváření podmínek environmentálního rozvoje

¹² Malé a střední podnikání / Small and Medium Enterprises

ENVIRONMENTÁLNÍ POHLED	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobré přírodní a geografické podmínky • Vysoká krajinná hodnota území chráněné krajinné oblasti a příznivé klima • Čistota a kvalita životního prostředí • Prostředí umožňující ozdravné a rehabilitační pobyty • Podmínky pro letní i zimní sportovně rekreační aktivity, myslivost, rybaření aj. • Výskyt léčivých minerálních pramenů • Rozsáhlé lesní porosty – vysoký potenciál produkce dřeva • Řídké osídlení v přírodně cenných oblastech 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpadek podnikatelských aktivit, které využívají potenciál místního (přírodního) bohatství • Nedostatečné využití potenciálu místa • Dlouhodobě neúspěšný proces restrukturalizace zemědělství a lesnictví nezakládající se na environmentálních principech • Pomalý environmentální rozvoj Karlovarského regionu
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Zatraktivnění prostředí v sousedství CHKO¹³ Slavkovský les • Vytvoření nového architektonického projektu s prvky bioarchitektury • Zapojení odborníků na ŽP, environmentální výchovu a bioarchitekturu do investičních, restrukturalizačních a revitalizačních projektů • Využití potenciálu místa, inspirace přírodou • Zapojení široké veřejnosti do tvorby a ochrany ŽP¹⁴ • Účinná ekologická výchova a osvěta, výměna informací, komunikace • Odstraňování starých ekologických zátěží • Obnova lesů a hospodaření přírodě blízkým způsobem • Obnova a vytváření stabilizačních prvků v krajině (ÚSES¹⁵) 	<ul style="list-style-type: none"> • Znehodnocení přírodního prostředí a kulturního dědictví • Narušení lesních ekosystémů v důsledku těžby a kalamitního výskytu škůdců • Nezájem veřejnosti o problematiku ŽP • Zastavení procesu řešení problémů spojených se silniční dopravou, se starými zátěžemi, znečišťováním ovzduší a vod • Šíření invazních rostlin

¹³ Chráněná krajinná oblast

¹⁴ Životní prostředí

¹⁵ Územní systém ekologické stability

URBANISTICKÝ POHLED	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Velký potenciál rozvoje v podobě revitalizace areálu v Klimentově Dobré dopravní spojení Velká hustota silniční a železniční sítě Poloha v blízkosti hranice s Německem Ekonomický, kulturní a společenský význam Mariánských Lázní Hustá přeshraniční síť turistických tras, využívaná pro rozmanité formy letní a zimní turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> Neexistence kvalitních rozvojových strategických dokumentů Pomalý rozvoj Karlovarského regionu Celkově zanedbaný stav dopravní infrastruktury, zejména železničních tratí a související technické a obslužné vybavenosti Nerovnoměrná a celkově nedostatečná dopravní obslužnost venkovského prostoru a pohraničních oblastí Klesající úroveň hromadné dopravy a nárůst individuální dopravy
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> Využít území podle principů udržitelného rozvoje a principů bioarchitektury Návaznost na stávající strukturu obce a cenné přírodní plochy Začlenění železnice do přepravního systému Obnova tradice a návaznost na moudrost předků 	<ul style="list-style-type: none"> Změna potřeb trhu (poptávka služeb) Nedostatek finančních prostředků a partner pro využití potenciálu mikroregionu Sociální a hospodářská únosnost rozvojových projektů

LIDSKÉ ZDROJE, TRH PRÁCE, VZDĚLÁVÁNÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> kvalifikovaná pracovní síla v tradičních výrobních oborech nízké náklady na pracovní sílu volná, disponibilní pracovní síla pro některé obory vybudovaná a dobře fungující institucionální síť na trhu práce 	<ul style="list-style-type: none"> nižší vzdělanostní úroveň obyvatelstva v některých částech regionu malá flexibilita a mobilita pracovní síly nedostatečný počet nově vytvářených pracovních míst zvyšující se podíl dlouhodobě nezaměstnaných neexistence systému celoživotního vzdělávání strukturálně nevyvážená nabídka na trhu práce jednostranné zaměření odbornosti pracovní síly nedostatek kvalifikovaných pracovníků v některých oborech (např. ve strojírenství) vysoký počet pracovníků bez kvalifikace
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> přizpůsobit systém vzdělávání potřebám a požadavkům trhu práce zavedení systému celoživotního vzdělávání spolupráce mezi institucemi na lokálním trhu práce (školy, zaměstnavatelé, úřady práce) podpora společnosti a rozvoje občanského života vytváření podmínek pro zvýšení územní mobility a flexibility pracovních sil 	<ul style="list-style-type: none"> nárůst nezaměstnaných absolventů a dlouhodobě nezaměstnaných odliv kvalifikovaných pracovních sil a absolventů škol z regionu nedostatečná reakce vzdělávacích institucí na vývoj potřeb trhu práce postupná ztráta komparativní výhody v podobě nízkých mezd přetrvávající pasivita institucí i obyvatel

VĚDA, KULTURA, ZDRAVOTNICTVÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšující se míra indentifikace obyvatelstva s regionem • dostupnost základní zdravotní péče • dynamický rozvoj přeshraničních aktivit v oblasti kultury a kulturních výměn • kulturní tradice, bohatý výskyt kulturních památek, muzeí, galerií, divadel • fungující systém sociální péče v ambulanci i pobytové složce 	<ul style="list-style-type: none"> • malé zastoupení kulturních a zdravotnických zařízení v některých částech regionu • nedostatečná a nerovnoměrná síť zařízení sociální péče, špatný technický stav těchto zařízení • špatné podmínky pro integraci sociálně znevýhodněných skupin obyvatelstva • malé zastoupení vědeckých institucí orientovaných na region • nedostatečný počet bytů a zařízení pro handicapované občany
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená podpora vědy a výzkumu na evropské úrovni • obnovení výzkumných pracovišť • rozšíření vysokoškolských zařízení • vytvoření podmínek pro stabilizaci absolventů v regionu • optimalizace a zlepšení kvality systémů zdravotní a sociální péče • přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • pokračující vylidňování příhraničních oblastí • snížení atraktivity regionu pro místní obyvatele • odchod vysoce kvalifikovaných odborníků • nedostatečný účinek očekávaných reforem na veřejné zdravotnictví

3. Podnikatelské příležitosti a neziskové aktivity

3.1. Územní a tematické vymezení

Zvýše uvedené analýzy vyplývá několik základních aspektů určujících vymezení podnikatelských příležitostí v regionu. Asi tím nejdůležitějším je potřeba komplexně řešit stávající situaci na trhu práce a to s ohledem na strukturu hospodářství v mikroregionu v závislosti na možnostech jeho rozvoje a za podmínek lepší infrastruktury pro rozvoj podnikání. Z této skutečnosti lze odvodit území určené pro cílenou podporu do podnikatelské infrastruktury.

Areál bývalých vojenských kasáren v Klimentově, obci Velká Hleďsebe, nabízí dostatečné prostory pro tento rozvoj. Nachází se tu i několik objektů, které lze jen s drobnými opravami okamžitě zprovoznit.

Pokud se ale bavíme o cílené komplexní podpoře podnikatelského prostředí v mikroregionu Mariánskolázeňsko, je třeba do této infrastruktury investovat více, aby samotný areál byl přínosem a důstojným zázemím pro podnikatelské subjekty v něm působící.

3.1.1. Možnosti využití zóny

Záměr využití budoucí podnikatelské zóny má dva směry:

- zázemí pro podnikatelské subjekty (zejména z regionu)
- zázemí pro technologický výzkum a vývoj
- zázemí pro neziskové aktivity (vzdělávání, training)

V návaznosti na strategii revitalizace celého areálu a z toho plynoucích potřeb pro jeho provoz a rozvoj, se nabízí dva způsoby využití takto vytýčené podnikatelské zóny. V návaznosti na plán zavedení vzdělávací složky a její propojení se zdravotnictvím, by bylo dobré mít dostatečné zázemí pro technickou a technologickou

podporu pro tyto dva spolupracující a doplňují se obory a to zejména ve vlastním výzkumu a jeho technické aplikaci.

Samozřejmě takto úzká specializace využití části vymezené podnikatelské zóny bude doplněna o podnikatelskou infrastrukturu potřebnou pro regionální firmy zabezpečující strategické služby pro mikroregion Mariánskolázeňsko a místní podnikatele působící v oblasti drobného průmyslu (výroby) i s potřebným zázemím pro administrativu a samozřejmě samotnou správu areálu.

Všechny výše uvedené skutečnosti se jeví jako účelné využití části areálu v Klimentově, kde jsou brány v úvahu všechny potřeby stávajícího trhu, zaměstnanosti, podnikatelského prostředí, potřeb nejen místních obyvatel (v celém mikroregionu), ale také potřeby nových firem a budoucích obyvatel.

3.1.2. Stručný popis vymezené zóny

Územní vymezení podnikatelské zóny:

NUTS 0	Česká republika
NUTS 1	Česká republika
NUTS 2	Severozápad
NUTS 3	Karlovarský kraj
NUTS 4	Cheb
NUTS 5	Velká Hleďsebe
Katastrální území	Klimentov

Vymezené území plánované podnikatelské zóny se nachází v severní části areálu směrem k obci Valy.

Pro výrobní a komerční aktivity a drobný průmysl (opravny, výroby, sklady, podnikatelský inkubátor a vědecko-technologický park) byl vyčleněn nejsevernější cíp areálu bývalých kasáren, který bude samostatně dopravně napojen novým obchvatem z komunikace č. I/21 a okružní křižovatkou. Plochy výrobní a průmyslové tak nebudou rušícím prvkem (doprava, hluk, exhalace) v řešené lokalitě a budou se moci rozvíjet ve vzájemné symbióze se zbytkem území (zaměstnanost, zdroj pracovních sil a podnikatelských možností, zázemí pro budování celého území — příprava staveb, drobná výroba apod.).

3.2. Funkční vymezení

Podnikatelská zóna

V nejsevernější části areálu o rozloze 12 ha (v současnosti využitelných cca 8 ha pro výrobu a skladování) se předpokládá koncentrace výroby a řemesel. Jde o územní vymezení koncentrace podnikatelských aktivit v areálu, avšak s rozsahem mnohem delším. Oborové naplnění podnikatelské zóny by tak mělo reagovat na aktuální a budoucí potřeby nejen místních Hleděsebských obyvatel a podnikatelů, ale v širším důsledku celého mikroregionu Mariánskolázeňsko. Dle výše uvedené analýzy vyplývá, že zemědělství v tomto regionu je na ústupu a jediným způsobem pro hospodářský rozvoj mikroregionu je udržení stávajícího drobného průmyslu (výroby) a rozvoj zdravotnických služeb, které budou komplementem k lázeňským službám nabízených v nedalekých Mariánských Lázních. Nabízí se tu i model s jednou větší výrobní firmou z oblasti výroby s aplikací do zdravotnictví či farmacie, která by ekonomicky fungování podnikatelské infrastruktury nastartovala, a zároveň by nehradila myšlenku celé revitalizace, tzn. zaměření se na přípravu na stáří, a s tím spojenou potřebu rozvíjet zdravotnictví.

Vzdělávací a výzkumná infrastruktura

Jednou z bariér rozvoje ekonomiky ČR je nedostatečná komunikace a spolupráce mezi oblastí výzkumu, reprezentovanou např. vysokými školami či výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou. K lepší spolupráci mezi čistě výzkumnou činností a komerčními aktivitami by měl pomoci prostředník, který výsledky výzkumné a vývojové činnosti bude umět nabídnout na komerčním trhu a najde pro ně uplatnění. Pro fungování tohoto systému je však potřebná vzdělávací a výzkumná infrastruktura. Na výzkumu a vývoji nových výrobků a technologií se v tomto modelu předpokládá účast soukromé sféry, která může v rámci partnerství zabezpečit potřebné finanční prostředky pro výzkum a vývoj. Zároveň se může úzce specializovat na svůj obor činnosti. Těmito obory může být: high-tech, zdravotnictví, farmacie, stavebnictví apod.

Infrastruktura pro veřejné služby a neziskové aktivity

Celou koncepci revitalizace areálu v Klimentově protíná základní myšlenka přípravy na stárnutí. Z tohoto důvodu nelze výše zmiňované zdravotnictví opominout. Vybudování zdravotnického zařízení je tak nutnou podmínkou komplexního rozvoje areálu, neboť jeho potřeba bude vyvolána jak nově příchozími obyvateli, tak i obyvateli stávajícími. V současné době je zdravotnictví v obci zabezpečené pouze dvěma praktickými lékaři (děti a dorost, dospělí). To se jeví pro další růst obce nedostačující.

Novým trendem, který se v současné době rozvíjí, je medical wellness (aktivním přístupem v oblasti prevence a péče o zdraví), jako alternativa klasických zdravotnických služeb i lázeňských procedur.

Díky demografickému vývoji a očekávaným rostoucím potřebám po službách obecně, lze předpokládat rozvoj i dalších služeb, kterými například jsou: obchody s potravinami a smíšeným zbožím, lékárna, pošta, administrativa, restaurace, hotely, ubytování, novinový stánek, kadeřnictví, kosmetika, mandl, švadlena, apod.

Tyto podnikatelské činnosti budou vyvolány poptávkou budoucích obyvatel.

3.2.1. Podnikatelská zóna

V prostorách vymezených novou studií územního celku obce Velká Hleďsebe¹⁶ pro průmysl se předpokládá vybudování samostatně fungujícího podnikatelského inkubátoru s vlastní správou. Tento areál je navržen v nejsevernějším cípu řešeného území bývalých kasáren v Klimentově. Areál bude svou vlastní přístupovou komunikací napojen na kruhovou křižovatku, která bude spojoval budoucí silniční obchvat obce na silnici I/21 s nově zastavovaným územím.

Navíc bude tento areál oddělen od budované obytné čtvrti novou silnicí do obce Valy.

¹⁶ Zpracovatel: Ing. arch. Miroslav Míka

Podnikatelská zóna se bude z hlediska naplnění funkcí vyvíjet v čase podle rozvoje celého areálu. V době výstavby se předpokládá její využití jako stavební dvůr pro investory, resp. stavební společnosti, které se na výstavbě areálu budou podílet. V tom samém období bude ale realizována i výstavba samotné průmyslové zóny. To samozřejmě bude její funkční využití značně omezovat.

Následný provoz již vybudovaného podnikatelského inkubátoru by měl pak již plně zabezpečit patřičné zázemí pro podnikání.

Využití v době výstavby

Během výstavby samotného podnikatelského inkubátoru a prvních etap celého areálu se předpokládá využití stávajících ploch bez větších investičních nákladů jako stavební dvůr. Zde by měl být shromažďován a vydáván stavební materiál. Dále se zde bude realizovat prvotní stavební a přípravné práce, např. hrubá stavební tesařská výroba a výroba standardizovaných prvků pro stavebnictví (krovy, dveře, apod.). Svou rozlohou a uzpůsobením je i dostatečný pro parkování stavební a dopravní techniky. Navíc skýtá i tu výhodu, že je v současné době již samostatně oplocen.

Předpokládá se, že v tomto provizorním stavebním dvoře budou zastoupeny následující provozy: sklad stavebního materiálu, manipulační a parkovací plochy pro techniku a zázemí pro drobné řemeslníky, jako jsou instalatéři, elektrikáři, pokrývači, údržbáři, svářeči, kovoobráběči a truhláři, kteří se budou na výstavbě areálu také podílet především jako subdodavatelé. Pro tyto služby mohou být využity místní (regionální) dodavatelé, tak aby byl především díky realizaci projektu podporován rozvoj podnikání v regionu. Dle provedené analýzy se tyto obory v regionu nacházejí, a tudíž mohou být jejich služby poptány. Vzhledem k investiční náročnosti, velikosti a době realizace projektu budou mít tito podnikatelé poměrně velký a stálý odbyt. Z širšího pohledu projekt tak může tyto profese ekonomicky pozvednout a přinést tak multiplikační efekt v podobě vstupu dalších obdobných podnikatelů na místní trh.

Využití po výstavbě

Zóna určená pro podnikání s funkcí podnikatelského inkubátoru by měla sloužit jako zázemí zejména pro regionální podnikatelské subjekty, jež jsou vymezeny v předchozí kapitole. V souvislosti s výstavbou celého areálu se předpokládá i jejich hospodářský rozvoj a to nejen v době výstavby areálu, ale zejména v jeho provozu. Důležitým aspektem dalšího rozvoje průmyslu a přidružených služeb je spolupráce jednotlivých oborově zastoupených podnikatelů fungujících v rámci územně vymezeného klastru.

Podnikatelský inkubátor tak nabídne dostatečné zázemí pro takto vymezené podnikatele, společné výrobní, skladovací a manipulační prostory a to vše pod jednotnou zprávou.

3.2.2. Technologicko-inovační centrum

Karlovarský kraj nedisponuje univerzitami a vysokými školami s dlouholetou tradicí.

Výzkum a vývoj, jejichž výsledkem je inovativní produkt či služba, znamenají hnací motor ekonomiky z hlediska její budoucnosti a zejména udržitelnosti. Současná společnost je založena na znalostech a projekt **Technopark Klimentov** by měl umožnit rozvoj lidského kapitálu jak v mikroregionu Mariánskolázeňsko, tak i v Karlovarském a částečně i Plzeňském kraji, a současně by měl v tomto území podpořit prostředí pro podnikání zaměřené na inovace.

Projekt Technopark Klimentov v sobě skrývá dvě základní složky – podnikatelský inkubátor a technologický park. Podnikatelský inkubátor bude sloužit začínajícím podnikatelům, kterým kromě zvýhodněného nájmu (např. po dobu 3 let) nejvíce pomůže poskytovanými službami, jako jsou nejrůznější formy poradenství¹⁷. Pro již existující firmy s inovativním potenciálem bude sloužit technologický park, v němž budou moci firmy provádět svůj aplikovaný výzkum, ke kterému nemají v prostorách svých firem dostatečné kapacity. Nedílnou součástí parku budou laboratoře sloužící nejen firmám umístěným ve vědeckotechnologickém parku, ale i dalším, které si

¹⁷ Definice podle Operačního programu Podnikání a inovace

budou potřebovat provést určitá testování či zkoušky. K těmto účelům mohou být vymezeny dvě budovy v jižní části areálu, které budou svou koncepcí a využitím více zapadat do nově tvořené koncepce urbanistické výstavby, neboť jsou zahrnuty do areálu vyčleněného pro vzdělávání, sport a jiné volnočasové aktivity.

V neposlední řadě bude poskytovat příležitosti studentům, kteří zde získají potřebnou praxi. Následně pak studenti mohou využít prostředí technologického parku, resp. podnikatelského inkubátoru k začátku svého podnikání.

Naskýtá se tu tak možná neopakovatelná možnost, jak v Karlovarském kraji podpořit prostředí pro provádění výzkumu, vývoje a inovací, včetně aplikace výsledků těchto činností.

Technopark Klimentov by tak mohl v budoucnu zvýšit prestiž celého regionu, přilákat firmy s inovativním potenciálem a měl by zvýšit nabídku pracovních příležitostí pro vysoce kvalifikované pracovníky a výzkumníky a následně je v Karlovarském kraji i udržet.

Posláním projektu je vybudovat a provozovat Vědecko-technologický park, který poskytne prostor pro komerčně orientovaný vědecký a technologický výzkum, průmyslové osvojování výsledků výzkumu, inovace výrobků a rozvoj podnikání. Posláním projektu je tedy systematické vytváření podmínek pro iniciování, realizaci a rozvoj; inovačního podnikání, transferu technologií mezi technologickým výzkumem a průmyslovou praxí a nových podnikatelských aktivit v oblasti výzkumu, vývoje, vzniku nových vývojových a technologických center.

Dlouhodobé cíle:

- Napomoci vytvoření až 800 nových, kvalifikovaných pracovních míst.
- Zajistit výstavbu nájemních ploch (8 ha) s využitím privátního kapitálu.
- Vybudovat tzv. znalostní infrastrukturu (Idea Inkubátor, Technologický inkubátor, Inovační portál a služby technologického transferu).

Zájmové oblasti projektu:

- Inovace, MSP a regiony
- Vzdělávání a trh práce
- Podnikání a technologicky orientované firmy

3.3. Financování provozu a investice

Další neméně důležitou otázkou fungování podnikatelského inkubátoru a vědecko-technologického klastru je jeho financování, a to jak investic, tak provozu.

Vybudování podnikatelské a výzkumné zóny je značně investičně náročné. V této souvislosti se nabízí využití některého z modelu spolupráce veřejného a soukromého sektoru, kdy privátní sektor přinese potřebný kofinanční podíl a know-how, a veřejný sektor například stávající nemovitosti a větší dotační možnosti. Takto lze postupovat jak v rámci vybudování podnikatelské zóny (inkubátoru), vědecko-technologického parku, tak i samotného klastru.

Grafické znázornění fungování klastru:

Zdroj: www.czechinvest.org

Takto vymezená spolupráce výzkumu, vývoje a výroby je jedním z mnoha směrů, které jsou podporovány z některých dotačních titulů. Z pohledu dalšího komerčního využití výzkumu, jeho aplikace a uvedení na trh se nabízí možnost podpory z Operačního programu podnikání a inovace (OPPI), přesněji z programu PROSPERITA. Další podpora, čistě pro výstavbu potřebné infrastruktury pro výrobní činnost, je zakotvena v programu NEMOVITOSTI. POTENCIÁL zase podporuje spolupráci v rámci podnikatelského inkubátoru/klastru.

Níže uvedené schéma graficky znázorňuje propojení výzkumu a vývoje se samotnou výrobou, včetně možného kofinancování projektových záměrů z OPPI.

Schematické znázornění rozdělení infrastruktury pro podnikání a technologický výzkum:

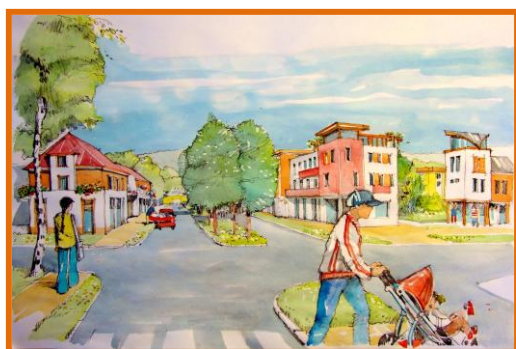
Zdroj: www.czechinvest.org

3.4. Podnikatelské aktivity mimo průmyslovou zónu

Vymezenými podnikatelskými aktivitami vyčleněnými z území budoucí průmyslové zóny se rozumí služby běžného užívání, jako jsou:

- Potravinami a smíšené zboží
- Lékárna
- Pošta
- Novinový stánek
- Administrativa
- Restaurace
- Hotel, penzion
- Jiné formy ubytování
- Kadeřnictví
- Kosmetika
- Mandl
- Švadlena

Tyto služby by v budoucnu měli být soustředěny do nově vybudované obchodní třídy, která bude tvořit severojižní osu budoucí městské čtvrti.

3.5. Nabídka veřejných služeb a neziskových aktivit

3.5.1. Neziskové aktivity a služby občanské vybavenosti

Noví obyvatelé budou v areálu bydlet, podnikat, pracovat, vzdělávat se a poskytovat a využívat služby ve zdravotnictví, lázeňství a v dalších oborech.

Pro tyto obyvatele je nutné vytvořit nabídku služeb v docházkové vzdálenosti (zdravotní péče, školství, stravování, administrativa, obchody, kultura, rekreace a sport, obchody, drobná řemesla, nové společenské prostory — náměstí, obchodní třída, stezka pro pěší a cyklistiku). Tyto služby budou využívat i stávající obyvatelé obce. Součástí ubytovací kapacity bude přechodné nebo stálé bydlení pro seniory, a to v seniorské vesničce, která bude mít kapacitu asi 600 lůžek. Z této skupiny obyvatel vyvstanou nové požadavky, jako jsou komunitní centrum, stravovací zařízení, informační centrum, lékařská ordinace, zdravotnické služby a specializovaná pracoviště (geriatrické centrum, masáže, wellness centrum, poradny, bazén, rehabilitace apod.). Zdravotnické služby bude využívat i širší veřejnost.

Nutné zakomponovat projektové záměry obce, které vznikly na základě místního šetření, jimiž jsou:

- mateřské centrum,
- palírna a moštárna,
- centrum ekologické osvěty,
- dětské hřiště,
- škola,
- školka,
- veřejná knihovna,
- kino,
- divadlo - amfiteátr,
- přednášková místnost,
- supermarket,
- sportovní,
- stadion.

3.5.2. Zdravotnictví

„Zdraví není všechno, ale všechno ostatní bez zdraví nestojí za nic.“

Jak již bylo uvedeno výše, stávající zdravotnická infrastruktura je pro budoucí počet obyvatel obce nedostačující. Zároveň je třeba zdravotnictví více rozvinout z důvodu plánu vybudovat seniorskou vesničku a vytvořit komplementární nabídku služeb poskytovaných v nedalekých Mariánských Lázní.

Pro požadavky těchto obyvatel bude zapotřebí vybudovat:

- komunitní centrum,
- stravovací zařízení,
- informační centrum,
- lékařské ordinace,
- zdravotnické služby,
- specializovaná gerontologická pracoviště:
 - geriatrické centrum,
 - masáže, wellness,
 - poradny,
 - bazén,
 - rehabilitace,
 - apod.

Specifikace potenciálu zdravotnických služeb:

- Zdravotnické středisko – „Celostní přístup“ - integrita péče „pod jednou střechou“, komplexní centrum (fitness, rehabilitace, zdravotní péče)
- Centrum netradičních metod léčení a rehabilitace se zaměřením na seniory
 - veřejné zdravotnické zařízení, nestátní zdravotnické zařízení
- Komplex procedur, které zahrnou péči o tělo a zdraví
- Nový trend „medical wellness“
 - aktivní zájem o své zdraví, kombinovat osvědčené procedury s léčebnými účinky ve spojení s novými postupy
- Centrum jednodenní chirurgie - zkrácení pobytu pacienta na lůžku i pobytu pacienta na pracovní neschopnosti

Propojení zdravotnictví a ostatních aktivit:

V rámci celkového komplexního řešení zdravotnictví se nabízí další možnosti rozvoje areálu (územně, funkčně) a zejména uplatnění tak nosné myšlenky projektu „problematiky stáří“ ve třech rovinách: studium, výzkum a přímá aplikace

- nový studijní obor – gerontologie (geriatrie), možnost využití studentů pro praxi a absolventů pro vybrané firmy z oboru,
- partnerství ve vzdělávacích programech a možnost uzpůsobení výuky dle požadavků praxe,
- aplikační výzkum - seniorská vesnička, geriatrické centrum, medical wellness,
- **Technopark** - příležitost pro firmy z oblasti zdravotnictví a farmacie.

Projekt Opravdu Nový Klimentov nabízí vedle vybudování polyfunkčního zdravotnického střediska standardního typu se specializací na seniory také se zřízením centra netradičních metod léčení a rehabilitace (opět se specializací na seniory), jakož i centra lázeňsko–léčebných procedur. S ohledem na rozsah plánovaných aktivit je nutno počítat se zapojením jak státních resp. veřejných zdravotnických zařízení, tak i soukromých středisek. Podoba možné aplikace PPP pak bude v obou případech pravděpodobně odlišná. Zatímco u státních zařízení může privátní partner – koncesionář na vlastní náklady vybudovat infrastrukturu do vlastnictví obce, která mu po dobu trvání koncese platí platbu za dostupnost služeb typu facility management (správa budov a majetku, dodávky energií, zajištění úklidu a odpadového hospodářství, praní prádla, telekomunikační služby, logistické služby, stravování, případně i služby a akce „aktivizující“ seniory), u nestátního zařízení se jeho role podstatně zvyšuje. Koncesionář může takové zařízení na vlastní náklady postavit a následně provozovat s tím, že otázka vlastnictví k investici je již věcí konkrétního způsobu řešení. U obou alternativ je zapotřebí posuzovat také odpovědnost jednání jejich nositelů, provozovatelů a zřizovatelů, mechanismy kontrol, výsledků hospodaření a poskytovaných služeb.

Vzdělávání:

- dalšího vzdělávání a kvalifikace - obor gerontologie, obor management ve zdravotnictví, organizování vzdělávacích programů pro pracovníky ve zdravotnictví formou přednášek, seminářů,
- zlepšení manažerských schopností zdravotnického personálu a přispění k větší efektivitě zdravotnických zařízení,
- vyšší vzdělávání a spolupráci se zahraničními institucemi,
- Technopark - příležitost pro firmy z oblasti zdravotnictví,
- využití studentů a absolventů pro praxi a pro vybrané pozice ve firmě,
- partnerství ve vzdělávacích programech a možnost uzpůsobení výuky dle požadavků praxe,
- propojení teoretické výuky s praxí,
- aplikační výzkum (seniorská vesnička, geriatrické centrum),
- uplatnění nosné myšlenky projektu „problematika stáří“ ve třech rovinách – studium, výzkum, přímá aplikace.

V rámci projektu se bude řešitelský tým zabývat procesem podpory zdraví, který lidem (společnosti) umožňuje zvyšovat kontrolu nad determinantami svého zdraví, a zlepšovat tak svůj zdravotní stav. Jde zejména o oblast různých typů prevence, vzdělávání a rozvoje výzkumu a především pak praktického využití všech nových poznatků právě na místní úrovni. Za trend budoucnosti v oblasti prevence o zdraví je označován medical wellness.

V posledních letech lze pozorovat rostoucí zodpovědnost za vlastní zdraví. Lidé si uvědomují, že přes všechny pokroky vědy a medicíny se ukazuje, jak důležitá je prevence a správně vedená rekonvalescence po případných lékařských zákrocích. Zdravý životní styl se dostává do popředí. Prostřednictvím medical wellnessu jsou osvědčená opatření školské medicíny smysluplně kombinována s komplementárními wellness procedurami, a přispívají tak rozhodujícím způsobem k udržování zdraví. Jestliže se odborně začlenění odpovídající nabídka z oblasti medical wellness do oblasti wellness, lze růstový potenciál optimálně využít.

3.6. Očekávané přínosy a příjmy

a) občané, podnikatelé ve spádové oblasti

- navýšení počtu a rozsahu subdodávek pro místní podnikatele v rámci realizace projektu revitalizace areálu v Klimentově,
- růst příjmů podnikatelských subjektů v regionu – plánovaná investice umožní účast firem na realizaci i provozu projektu, což zapříčiní vstup dalších firem do daného sektoru i regionu,
- růstu HDP¹⁸ a životní úrovně v regionu
- navýšení kupní síly,
- růst mezd,
- ztraktivnění regionu,
- uvolnění dopravní zatíženosti obce Velká Hleděsebe – v rámci projektu se nově vytvoří dopravní infrastruktura, která bude tvořit dopravní spojení do "Nového Klimentova". Těchto cest budou využívat i motoristé projíždějící územím, tím se uvolní i dopravní zatížení "staré" obce Velká Hleděsebe.

¹⁸ Hrubý domácí produkt

b) státní správa

- navýšení daňových příjmů obce, resp. obcí v mikroregionu Mariánskolázeňsko,
- úspora nákladů státu na aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti (až 800 nových pracovních míst),
- příjmy do rozpočtů – návratnost do veřejného rozpočtu (daň z příjmů FO¹⁹ a PO²⁰, pojistné na sociální zabezpečení).

c) turisté, návštěvníci regionu

- zvýšení atraktivity regionu pro výše uvedenou skupinu
- podpoření lázeňství a cestovního ruchu, neboť obec leží v těsné blízkosti Mariánských lázní, které jsou součástí lázeňského trojúhelníku Karlovy Vary – Mariánské lázně – Františkovy lázně.

¹⁹ Fyzické osoby

²⁰ Právnícké osoby

4. Závěr

4.1. Cíle mikroregionu Mariánskolázeňsko

- prosperující a harmonicky se rozvíjející mikroregion,
- oblast plně využívající vlastního přírodního a kulturního bohatství a spolupráce se sousedy,
- území se stabilizovaným vzdělaným obyvatelstvem a široce rozvinutým turistickým ruchem,
- oblast se zachovalým přírodním bohatstvím, ekologicky stabilní a malebnou krajinou a čistým životním prostředím,
- území, kde stojí za to žít.

4.2. Nástroje k dosažení cílů

- podpora podnikání na venkově, podpora zemědělství a cestovního ruchu,
- rozvoj dopravy a technické infrastruktury,
- účinná prezentace mikroregionu a záměrů mikroregionu,
- využívání kooperačních vazeb uvnitř i vně mikroregionu,
- diverzifikace hospodářských činností zemědělců,
- zavedení využívání zemědělských plodin jako alternativních zdrojů energie.

4.3. Zhodnocení a doporučení

V analýze silných a slabých stránek se ukázalo, že se v území nachází řada nevyčerpaných potenciálů a rezerv, které by mohly být využity. Předpokladem hospodářského rozvoje je výkonná dopravní infrastruktura a stabilizace obyvatelstva, rozvoj vzorového prostoru v oblasti životního prostředí a přírody a kvalitní technologie. Významné je také posílení pozice regionální ekonomiky i prostřednictvím rozvoje dílčích oblastí cestovního ruchu a nově orientovaného zemědělství a lesního hospodářství.

V oblasti dopravy je hustota dopravní sítě v podstatě dostatečná, nedostatky jsou v kvalitě a kapacitě. Potřeba dalšího úsilí k dosažení dobrých dopravních podmínek je

nutná. Totéž platí pro technickou infrastrukturu, která představuje podstatnou podmínku pro ekonomické aktivity i stabilizaci obyvatelstva.

Hospodářská situace se dá označit spíše jako stabilní – nezaměstnanost není vyšší než příslušné celostátní průměry a díky velkému počtu malých a středních podniků neexistuje jednostranná závislost na velkých zaměstnavatelích.

V území je málo rozvinutý sektor služeb, velké příležitosti jsou zde v cestovním ruchu. Hlavním kapitálem celého prostoru vzhledem k turistice je kvalita krajiny a existující turistická vybavenost/nabídka. Strategie pro rozvoj turistiky většinou existují, nebyly však dosud realizovány. Lázeňství v regionu hraje významnou úlohu.

V zemědělství a lesnictví spočívá hlavní problém v nedořešených vlastnických poměrech v důsledku privatizace a v zásadních strukturálních problémech (např. nadprodukce, levné produkty z EU).

Velký potenciál spočívá v možném využívání obnovitelných zdrojů energie; kapitál představují především lesy, přičemž je nutno zabránit jejich jednostrannému vytěžování. V řešeném prostoru, který je relativně řídko osídlen a po dlouhou dobu měl okrajovou polohu v rámci státu, se v oblasti přírody a krajiny odehrálo méně konfliktů využití než v jiných částech státu. Tak se zachovalo množství oblastí cenných z hlediska ochrany přírody; ty však mimo existující chráněná území někdy nejsou dostatečně zajištěny a potenciálně je ohrožuje také stoupající hospodářský rozvoj regionů. V krajině, která se v důsledku stále silnějších požadavků na využití zmenšuje, je realizace systémů propojení biotopů stále obtížnější.

Hospodářský rozvoj by se přitom měl odehrávat v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

Stejně tak důležitý je rozvoj kulturních potenciálů a potenciálů životního prostředí, přičemž příroda a kultura nesmějí být posuzovány nezávisle na sobě, nýbrž v úzkém vzájemném propojení. Především kulturní sektor se svým velkým počtem i menších projektů slouží k vytvoření společné mentality a pocitu sounáležitosti jako základny pro společný rozvoj.

5. Zkratky

MISTER	Znovuvyužití bývalých vojenských a průmyslových areálů (Military and Industrial SITES Reuse)
CADSES	Středoevropské, Jadranské, Podunajské a Jihovýchodní evropské území (Central, Adriatic, Danubian and Southeastern European Space)
NUTS	Statistická územní jednotka (Nomenclature of Units for Territorial Statistics)
ČSÚ	Český statistický úřad
HDP	Hrubý domácí produkt
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
CPI	Index spotřebitelských cen
ČR	Česká republika
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
SOU	Střední odborné učiliště
FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba

6. Zdroje

- 1) Český statistický úřad: www.czso.cz
- 2) Oficiální stránky města Mariánské Lázně: www.marianskelazne.cz
- 3) Úřad práce v Chebu: http://portal.mpsv.cz/sz/local/ch_info
- 4) Program rozvoje venkovského mikroregionu Mariánskolázeňsko, zpracovatel: Sdružení obcí Mariánskolázeňska
- 5) Externí konzultant Ing. Jana Řezníková
- 6) Urbanistická studie vedlejší rozvojové osy Karlovarského kraje (oblast kolem silnice I/21); zpracovatel: sdružení M PROJEKT – Cheb, Miroslav Míka
- 7) Oficiální stránky obce Velká Hleďsebe: www.velkahledsebe.cz
- 8) Oficiální stránky Mariánskolázeňska, dobrovolného svazku obcí: www.mariansko-lazensko.cz
- 9) Oficiální stránky Karlovarského kraje; www.kr-karlovarsky.cz
- 10) ABZ slovník cizích slov, <http://slovník-cizich-slov.abz.cz>
- 11) Otevřená encyklopedie, www.wikipedia.cz
- 12) Administrativní registr ekonomických subjektů, ARES, www.mfcr.cz
- 13) Informační servis českého soudnictví, www.justice.cz
- 14) Portál www.mesta.obce.cz